

Pedagogisch Beleidsplan

Kinderopvang Stap voor Stap

Kinderopvang Stap voor Stap
Schoolstraat 14
5476 KK Vorstenbosch
06-13055201

www.kinderopvangstapvoorstap.nl
contact@kinderopvangstapvoorstap.nl

Voorwoord

Dit algemeen pedagogisch beleidsplan wordt gehanteerd als basisplan voor kinderopvang Stap voor Stap en is met name een leidraad voor de kinderdagopvang en voor de buitenschoolse opvang. Dit pedagogisch beleidsplan is in eerste instantie bedoeld om personeelsleden, stagiaires, stagecoördinatoren, ouders en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken bij Kinderopvang Stap voor Stap.

Met dit pedagogisch beleid hopen wij u als ouder(s) inzicht te geven in de werkwijze en het opvoedingsklimaat van Kinderopvang Stap voor Stap. Een werkwijze die moet leiden tot een plek waar kinderen het fijn vinden om te verblijven en waaraan u als ouders uw kind met een gerust hart kunt toevertrouwen. Naast dit pedagogisch beleidsplan is er per opvangvorm een pedagogisch werkplan. In het pedagogisch werkplan staat de praktische uitvoering van de opvang beschreven.

Kinderopvang Stap voor Stap streeft naar het bieden van kwalitatief goede opvang. Het vastleggen van de gang van zaken middels een pedagogisch beleidsplan beschouwen wij als onderdeel van het leveren van kwaliteit. Zo weet iedereen waar hij aan toe is en wat men wel en niet kan verwachten.

Daarnaast wordt de kwaliteit gewaarborgd door de hoge eisen die aan de vestiging worden gesteld door de gemeente. Deze eisen zijn vastgelegd in de Wet Kinderopvang en IKK. De naleving van de Wet Kinderopvang en IKK wordt jaarlijks gecontroleerd door de GGD in opdracht van de gemeente Bernheze.

De Inspecteur Kinderopvang controleert of de kwaliteit van de opvang voldoet aan de wet en regelgeving. Zo gelden er onder andere strikte eisen op het gebied van veiligheid en gezondheid, de accommodatie en de inrichting. Ook zijn er onder meer vaste regels wat betreft de groepsgrootte, de beroepskracht-kind-ratio en het pedagogisch beleid. Daarnaast is in de regelgeving vastgelegd hoe er gehandeld moet worden bij klachten.

Wanneer er geschreven wordt over het kind, wordt hier de mannelijke vorm gebruikt. Wordt er geschreven over de ouder(s), worden hier ook de verzorger(s) van het kind mee bedoeld.

Gabry van Brakel
Kinderopvang Stap voor Stap

Inhoudsopgave

Voorwoord	<u>Pag. 1</u>
<u>Hoofdstuk 1. Visie</u>	<u>pag. 4</u>
1.1 Identiteit	
1.2 Visie op de ontwikkeling van het kind	
1.3 Visie op de pedagogisch medewerkers	
1.4 Algemene doelstelling	
<u>Hoofdstuk 2. Pedagogische doelen van 0 - 4 jaar</u>	<u>Pag. 5</u>
2.1 Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid	
2.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie)	
2.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie)	
2.4 Normen en waarden bijbrengen.	
<u>Hoofdstuk 3. Pedagogische doelen van 4 - 13 jaar</u>	<u>Pag. 10</u>
3.1 Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid	
3.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie)	
3.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven	
3.4 Normen en waarden bijbrengen	
3.5 Sociale partners	
<u>Hoofdstuk 4. Inzet Pedagogisch medewerkers</u>	<u>Pag. 13</u>
4.1 BKR (Beroepskracht Kind Ratio)	
4.2 Drie-uursregeling	
4.3 Stamgroep	
4.4 Vaste gezichten voor baby's	
4.5 Gecombineerde opvang	
<u>Hoofdstuk 5. Veiligheid</u>	<u>Pag. 18</u>
5.1 VOG (Verklaring Omtrent Gedrag)	
5.2 Risico Inventarisatie Gezondheid en Veiligheid	
5.3 Meldcode Kindermishandeling	
5.4 EHBO/BHV	
5.5 Privacyreglement	
<u>Hoofdstuk 6. Inrichting, materialen en activiteiten</u>	<u>Pag. 20</u>
6.1 De ruimte	
6.2 Spelvormen en activiteiten	
6.3 Speelgoed Beleid	
6.4 Keuzevrijheid	
<u>Hoofdstuk 7. Contacten met ouders en personeel</u>	<u>Pag. 22</u>
7.1 Communicatie naar ouders	
7.2 Vormen van overleg	
7.3 Oudercommissie	

<u>Hoofdstuk 8. Professionaliteit van pedagogisch medewerkers</u>	<u>Pag. 24</u>
8.1 Vast personeel	
8.2 Oproepkrachten	
8.3. Stagiaires	
8.4. Vertrouwenspersoon	
8.5. Vrijwilligers	
<u>Tot Slot</u>	<u>Pag. 26</u>

1. Identiteit en visie

1.1 Identiteit

In onze ogen zijn en blijven de ouder(s) eerstverantwoordelijke voor hun kind. De ouder(s) dragen de opvoedingsverantwoordelijkheid. We zijn van mening dat het gezin de plaats is waar de opvoeding moet plaatsvinden.

In aanvullende zin kan kinderopvang Stap voor Stap zeker een (opvoeding) ondersteunende rol spelen. We hebben er daarom ook voor gekozen om in onze doelstelling niet het woord opvoeding te gebruiken, maar de woorden opvangen, verzorgen en begeleiden. Bepaalde aspecten van de opvoeding kunnen we echter niet uitsluiten, omdat we bij kinderopvang Stap voor Stap bepaalde normen en waarden hanteren die we op de kinderen zullen overdragen. Er zijn bijvoorbeeld (huis)regels waar de kinderen zich aan moeten houden.

1.2 Visie op de ontwikkeling van het kind

We gaan ervan uit dat kinderen de behoefte hebben zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. Voor het optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien is een veilige en vertrouwde ruimte nodig. Kinderopvang Stap voor Stap biedt daar dan ook speciaal ingerichte ruimtes voor, geheel aangepast aan kinderen in ontwikkeling. De eerste aanzet tot ontwikkelen komt vaak uit de kinderen zelf. Groepsleidsters kunnen de kinderen in hun ontwikkeling begeleiden door het kind te stimuleren, te motiveren en te bemoedigen in hun vaardigheden. Praktisch gezien kunnen we de kinderen nieuwe uitdagingen aanreiken en spelsituaties uitbreiden ter bevordering van de ontwikkeling.

Omdat juist jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar zich sterk ontwikkelen, bieden wij de kinderen de mogelijkheid aan zich op alle onderdelen van hun ontwikkeling te kunnen ontplooien:

- de lichamelijke,
- de sociaal emotionele,
- de cognitieve,
- de creatieve,
- ontwikkeling van hun identiteit en zelfredzaamheid.

Deze vijf ontwikkelingsgebieden dragen bij aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling.

Wanneer er een stagnatie in de ontwikkeling optreedt, is het de taak van de groepsleidsters dit te signaleren en de nodige maatregelen te treffen, zoals het eventueel doorverwijzen naar de huisarts of andere instanties.

1.3 Visie op de pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerker handelt vanuit een professionele werkhouding ten opzichte van het kind en handelt niet uit eigen ervaringen hoe verleidelijk dit ook is. De pedagogisch medewerker is zich bewust van haar pedagogisch handelen zoals

afgesproken in dit beleid en heeft kennis van de ontwikkelingsfasen waarin de kinderen zich bevinden. De rol van de pedagogisch medewerker is essentieel en bestaat uit het geven van vertrouwen in het kunnen van de kinderen, het begeleiden van de kinderen in de aanpassing aan de groepen en het bewaken van de individualiteit van ieder kind. De pedagogisch medewerker is zich bewust van haar voorbeeldfunctie.

1.4 Algemene doelstelling

Kinderopvang Stap voor Stap heeft als doel kinderen in de leeftijd van 8 weken tot 13 jaar, naast de thuissituatie, een omgeving te bieden waarin zij in groepsverband opgevangen, verzorgd en begeleid worden door daarvoor speciaal opgeleide groepsleidsters. Wij bieden een veilige, vertrouwde en daartoe speciaal ingerichte ruimte, waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooiën tot zelfstandige en evenwichtige personen.

Het pedagogische doel van Kinderopvang Stap voor Stap is dat kinderen zich in een vertrouwde omgeving, op hun eigen passende manier zo optimaal mogelijk kunnen ontplooiën tot zelfstandige en evenwichtige personen die respect hebben voor zichzelf en voor anderen.

We gaan ervan uit dat ieder kind de behoefte heeft zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. Er dient een situatie gecreëerd te worden waarin kinderen de ruimte krijgen zich op ieder ontwikkelingsgebied te ontplooiën. Wil een kind zijn eigen mogelijkheden en grenzen kunnen ontdekken is er een omgeving nodig waar de sfeer de kinderen veiligheid en vertrouwen geeft.

2. Pedagogische doelen van 0 - 4 jaar

Ons doel is om kinderen te stimuleren en te begeleiden in hun natuurlijke ontwikkeling. Om de kinderen een goede mogelijkheid te geven zich te ontwikkelen tot zelfstandige en evenwichtige mensen met een gezonde basis. Om ervoor te zorgen dat kinderen respect ontwikkelen voor zichzelf en voor anderen en om ervoor te zorgen dat kinderen vertrouwen hebben in hun eigen kunnen en sociaal vaardig zijn.

De ouders dragen de zorg voor en opvoeding van hun kind(eren) tijdelijk aan ons over. Daarom hebben de kinderen bij Kinderopvang Stap voor Stap te maken met professionele opvoeders: de pedagogisch medewerkers. Zij zijn zich bewust van hun (grote) verantwoordelijkheid en nemen deze taak met veel plezier, positieve energie en deskundigheid op zich. Alle medewerkers zijn minimaal SPW3 gediplomeerd.

Het pedagogisch werkplan is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de Wet Kinderopvang zijn omschreven. Deze doelen zijn gericht op het geven aan kinderen van:

- a) een gevoel van emotionele veiligheid;

- b) gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
- c) gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie;
- d) de kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken.

Op basis van deze basisdoelen hebben wij de onderstaande verdeling gemaakt:

Wij willen kinderen:

1. Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid;
2. Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie);
3. Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie)
4. Normen en waarden bijbrengen.

2.1. Wij willen kinderen begeleiden in een klimaat van (emotionele) veiligheid.

De basis van al het handelen van de groepsleiding is het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerker onmisbaar. Vaste rituelen, ritmen en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch medewerker, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgeenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen zullen vanuit een veilig gevoel op allerlei ontwikkelingsgebieden zich meer ontwikkelen en de omgeving gaan ontdekken. Dit komt ten goede aan zowel de sociale ontwikkeling als de emotionele ontwikkeling.

Sociale Ontwikkeling

Binnen de groep is de omgang met elkaar heel belangrijk. De kinderen worden gestimuleerd om elkaar te waarderen, te respecteren en rekening te houden met elkaar. De kinderen wordt geleerd dat ze niet alleen aan zichzelf maar ook aan anderen moeten denken. Dit betekent dat het kind even moet wachten totdat de ander uitgepraat is of totdat de ander klaar is met een bepaald speeltje. De kinderen worden serieus genomen en geaccepteerd zoals ze zijn. Kinderen worden vrij gelaten of ze mee willen doen aan een bepaalde activiteit. En geeft een kind bijvoorbeeld aan alleen te willen spelen dan wordt daar ruimte voor gecreëerd. Samen spelen vinden we belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn om iets alleen te doen.

De baby's zijn vooral individueel bezig. Ze beleven plezier aan elkaar door o.a. naar elkaar te kijken, te luisteren en elkaar aan te raken. De pedagogisch medewerker stimuleert het samen liedjes zingen, boekjes lezen, spelletjes doen en knutselen. Het verschonen en voeden zijn de momenten dat de kleine baby's extra aandacht krijgen, door met ze te knuffelen, te praten en spelletjes te doen.

Bij de grotere kinderen (dreumesen en peuters) wordt het groepsgebeuren belangrijker. De kinderen zijn meer gericht op het met elkaar samenzijn in de groep. Ze leren dat ze niet alleen aan zichzelf moeten denken maar ook rekening moeten houden met de andere kinderen.

Kinderen ontwikkelen ook vriendschappen met elkaar. Ze herkennen hun groepsgenootjes en bij binnenkomst zijn de kinderen blij elkaar te zien. Op een gegeven moment willen kinderen zelf graag kiezen naast wie ze aan tafel zitten of met wie ze iets willen doen. Door de pedagogisch medewerker wordt natuurlijk in de gaten gehouden dat er geen kinderen buiten de groep komen te staan. Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale kwaliteiten kennen en kan hij deze ontwikkelen.

Emotionele ontwikkeling

We vinden het belangrijk dat de kinderen de gelegenheid krijgen om hun gevoelens zoals boosheid, angst, verdriet en vreugde te uiten. De pedagogisch medewerker zorgt dat zij er is voor het kind, dat er ruimte en ook tijd is te luisteren naar deze emoties. We nemen de gevoelens van de kinderen serieus; bij vallen, niet ontkennen dat het pijn doet door te zeggen "je bent al zo'n grote jongen". Huilen mag! We proberen het gevoel van het kind onder woorden te brengen. (Je vindt het niet leuk hè, dat papa nu weggaat).

Het kind moet zichzelf kunnen zijn, maar we leren het kind ook waar de grens is, wat wel en niet kan (je mag boos zijn, maar je mag niet slaan). Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker, luistert, begrip toont, maar ook duidelijke grenzen biedt in de groep.

We zijn ons ervan bewust dat je het verdriet van het kind ontkent door het kind af te leiden of iets anders aan te bieden, toch blijkt dit soms nodig om het kind over zijn verdriet heen te helpen. Baby's uiten hun gevoelens doorgaans door te huilen. De pedagogisch medewerker zal de oorzaak van dit gedrag opsporen en, als het mogelijk is, wegnemen. Is er geen aanwijsbare reden, dan zal er gekeken worden naar een oplossing waar het kind zich het prettigst bij voelt. In zo'n situatie probeert de pedagogisch medewerker het kind gerust te stellen door op een rustige toon tegen het kind te praten, te benoemen wat zij doet.

Wij zien dat ook kinderen onderling goed in staat zijn elkaar te troosten of over angsten heen te helpen. Kinderen die bang zijn iets nieuws te proberen worden vaak door kinderen die wel durven over een drempel heen geholpen. Blijven er voor een bepaalde activiteit, speelgoed o.i.d. angstgevoelens bestaan bij een kind dan zal de pedagogisch medewerker naar eigen inzicht handelen. Bepaald speelgoed kan bijv. een tijdje van de groep als daar een kind echt bang voor is. Soms zal een pedagogisch medewerker ervoor kiezen een kind stap voor stap te laten wennen door extra aandacht en uitleg. Op al deze manieren zorgen we voor een emotioneel veilige omgeving voor het kind. Bij (plotselinge) gedragsverandering wordt er altijd eerst naar een oorzaak gezocht (bijv. verandering van slaap- of eetgewoontes, de komst van een broertje of zusje enz.). De pedagogisch medewerker speelt hierop in en kan daar evt. in een spel of kringgesprek aandacht aan schenken. Goede oudercontacten zijn hierbij van groot belang, op de situatie thuis kan dan ingespeeld worden.

2.2. Wij willen kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te hebben (persoonlijke competentie).

Elk kind is uniek en waardevol. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen. Kinderen worden in hun ontwikkeling gestimuleerd, zoals de lichamelijke ontwikkeling (bijv. leren kleuren), de verstandelijke ontwikkeling (bijv. leren praten) en emotionele ontwikkeling (bijv. leren opkomen voor jezelf).

Bij Stap voor Stap wordt veel aandacht besteed aan de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van de kinderen. De kinderen hebben er vaak veel plezier in om zelf iets te kunnen en wij vinden dit belangrijk. Dit begint al bij de baby's en wordt afhankelijk van het niveau van het kind steeds verder uitgebreid. Bijv. bij het aankleden: de baby wordt gestimuleerd om zelf de armen in de mouwen te steken. Vanaf de dreumes leeftijd wordt dit uitgebreid naar zichzelf aan- en uitkleden.

Doordat de verschoningsruimte direct aan de groepsruimte zit, kunnen de oudere kinderen zelfstandig naar het toilet en naar de kraan terwijl de pedagogisch medewerker toch een oogje in het zeil kan houden. Tijdens het eten laten we het kind zelfstandig eten en drinken. Ook het opruimen van het speelgoed wordt met zijn allen spelenderwijs gedaan waarbij de pedagogisch medewerker de kinderen tot helpen aanspoort door het geven van kleine opdrachten.

In de groepsruimte vind je vrijwel al het speelmateriaal op kind hoogte, zodat kinderen zelf kunnen kiezen en pakken. Ook wordt er gestimuleerd dat grotere kinderen de kleinere helpen. Zelfstandigheid speelt ook een rol in het contact met anderen. Als een kind bijv. iets van een ander kind wil, stimuleren we het om dat zelf te vragen, in plaats van naar de pedagogisch medewerker toe te komen. Dit zelfstandig dingen proberen en laten slagen, ontdekken waar je goed in bent, geeft het kind zelfvertrouwen. De pedagogisch medewerker laat het kind zoveel mogelijk vrij in dit proberen en ontdekken. Zij stimuleert dit door het geven van tips of het bieden van uitdaging. Zo leert het kind zijn persoonlijke kwaliteiten kennen en ontwikkelen.

Wanneer deze ontdekkingsreis ten koste gaat van de veiligheid of wanneer de ontwikkeling van het kind zelf of van andere kinderen in gevaar komt, zal de pedagogisch medewerker ook de grens aangeven. Zij zal het kind uitleggen waarom zij dit niet wil en biedt het kind vervolgens, als het mogelijk is, een alternatief aan.

2.3. Wij willen kinderen ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie).

Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien Kinderopvang Stap voor

Stap als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om vanuit het kinderdagverblijf de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van én door elkaar, voor nu én later. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld het elkaar helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen.

2.4. Wij willen kinderen normen en waarden bijbrengen.

Wij vinden normen en waarden van groot belang. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Binnen en (buiten) de groep doen zich situaties voor waar op dit gebied veel leermomenten zijn (bijv. pijn en verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis). Door de reacties van pedagogisch medewerkers op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Het eigen gedrag van pedagogisch medewerkers heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie.

Wij keuren agressief gedrag (zowel verbaal als non-verbaal) af van kinderen, maar ook van alle volwassenen waar het kind mee te maken krijgt (pedagogisch medewerkers en ouders).

Voorbeelden van waarden en normen die wij hanteren bij Kinderopvang Stap voor Stap zijn onder andere:

- Waarderen en respecteren van jezelf en van anderen
- Sociaal zijn
- Eerlijk zijn
- Zorgvuldig omgaan met spullen
- Respect voor privacy van een ander

De meeste van deze normen en waarden worden spelenderwijs aan de kinderen meegegeven (bordjes met fruit gaan rond en iedereen pakt er een stukje af, we doen een spelletje en iedereen die wil mag meedoen). Ook door het geven van het goede voorbeeld leren kinderen veel. Toch moeten wij soms grenzen stellen aan wat kinderen mogen en blijft corrigeren nodig. Deze grenzen moeten duidelijk zijn voor de kinderen en ook aan hen uitgelegd worden.

Om veiligheidsredenen moeten overmoedige kinderen (zien zelf het gevaar niet van wat ze doen) tegen zichzelf beschermd worden. Ook is het belangrijk dat de grotere kinderen rekening houden met de kleintjes enz.

Wanneer dingen gevaar opleveren voor kinderen zal de boodschap kort en duidelijk zijn: Dit mag niet. In minder gevaarlijke situatie zal de pedagogisch medewerker het kind vanuit zichzelf toespreken: Ik wil niet dat jij dit doet, want.../ Ik vind... Verder zullen kinderen gestuurd worden door het belonen van gewenst gedrag en het negeren van ongewenst gedrag: Liever tegen het kind dat lekker zit te eten zeggen "Wat zit jij goed te eten!" in de hoop dat de buurman ook zijn vork weer ter hand neemt, dan deze buurman confronteren met zijn niet-eten.

Bij onenigheid tussen de kinderen wordt gestimuleerd dat de kinderen dit eerst zelf proberen op te lossen voordat de pedagogisch medewerker ingrijpt. Natuurlijk houdt zij in de gaten of haar hulp hierbij geboden is. De pedagogisch medewerker kent haar kinderen en weet wie ze hierin moet stimuleren of juist af moet remmen. Gedrag dat gevaar/pijn oplevert voor het kind zelf of voor anderen wordt door de pedagogisch medewerker niet geaccepteerd. Net als herhaaldelijk niet luisteren, dingen kapot maken, en ander storend gedrag. De pedagogisch medewerker zal het kind duidelijk maken dat dit niet mag en uitleggen waarom dit niet mag. Ook hier weer door middel van de ik-boodschap. Wordt dit gedrag herhaaldelijk vertoond door hetzelfde kind, dan kan het kind door de pedagogisch medewerker even (niet langer dan 3-4 minuten) buiten de activiteit geplaatst worden. Dit kan variëren van even niet mee mogen doen tot apart op een stoeltje of even bij de pedagogisch medewerker komen. We hopen het kind hiermee te leren dat dit gedrag echt niet getolereerd wordt.

3. Pedagogische doelen van 4 - 13 jaar

3.1. Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid

Wij zorgen ervoor dat het kind zich emotioneel veilig kan voelen. In het dagelijkse taalgebruik zeggen we dan dat het kind het naar zijn zin heeft, lekker in zijn vel zit. Dit zorgt er niet alleen voor dat het kind zich prettig voelt, het is ook een voorwaarde voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Dit doen we onder andere op de volgende manieren:

We vinden het belangrijk dat er op de bso een ongedwongen, vrije sfeer is. Kinderen mogen daarom zelf invulling geven aan wat ze willen doen en met wie. Er zijn verschillende hoekjes ingericht waar de kinderen zich even kunnen terugtrekken (alleen of met een klein groepje kinderen). Om een relatie op te kunnen bouwen tussen een kind en een pedagogisch medewerker is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is. Dit begint bij de kennismaking (wennen) van het kind met de groep en de pedagogisch medewerkers ongeveer een week voordat het kind daadwerkelijk op de opvang komt. De pedagogisch medewerker ziet de kinderen; ze noemt de kinderen regelmatig bij de naam en ze laten dat merken door het geven van aandacht bijvoorbeeld door het hebben van oogcontact of het uitdelen van een high five. Ze ziet de groep niet als geheel maar elk kind als eigen individu. De inrichting van de groepsruimte is overzichtelijk en heeft een gezellige uitstraling. Binnen de ruimte zijn verschillende hoekjes die af en toe anders worden ingericht. We hanteren een vaste dagindeling met terugkerende rituelen en duidelijke afspraken. Het herkenbare, terugkerende geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen en bij jonge kinderen een tijdsgevoel waardoor de dag overzichtelijk wordt.

We gaan serieus om met de emoties van kinderen. Hierdoor leren we het kind beter kennen en het geeft het kind een gevoel van veiligheid. Het kind wordt geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid (enz.) en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen.

Het contact met de ouders van het kind is erg belangrijk. Op die manier leer je het kind kennen zoals het thuis is en kun je met het kind over de thuissituatie praten.

Het geeft het kind een veilig gevoel dat je zijn ouders kent. De pedagogisch medewerkers houden hierbij in de gaten of alle kinderen zich dan veilig kunnen voelen, zonder "last" te hebben van andere kinderen. Als een kind iets aan het vertellen is in de groep, krijgt het hiervoor ook de ruimte, en zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind niet gestoord wordt in zijn verhaal.

De buitenschoolse opvang is verantwoordelijk voor de lichamelijke (fysieke) veiligheid van kinderen. Binnen- en buitenruimtes en de speelmaterialen zijn veilig en schoon. Ook worden er voldoende mogelijkheden geboden om te bewegen. We hebben met zijn allen regels en afspraken, gericht op hygiëne en op het voorkomen van onverantwoorde risico's. Deze zijn terug te lezen in het protocol BSO Gezondheid en veiligheid. Welke terug te vinden is op het kinderdagverblijf in de map Protocollen. Ook zijn deze te allen tijde op te vragen. Pedagogisch medewerkers zien toe op de veiligheid; op straat, op het veldje, tijdens spelsituaties en in contact met elkaar. Wij streven naar duidelijkheid tussen de pedagogische aanpak thuis, op school en op de buitenschoolse opvang. Als ouders en school en kinderen vertrouwen hebben in de bso voelen kinderen zich er veilig. Het is belangrijk dat ieder kind zich thuis voelt op de buitenschoolse opvang. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een vrolijke en positieve groeps sfeer, voorspelbaarheid in het dagritme en duidelijkheid over regels en afspraken.

De begeleiding van de kinderen wordt aangepast aan de leeftijd; de pedagogisch medewerker is voor de jongste kinderen in de buurt; hoe ouder de bso kinderen worden, hoe meer verantwoordelijkheid ze krijgen. Oudere kinderen mogen bijvoorbeeld in overleg met de ouders zelfstandig naar het veldje of naar een sportvereniging in de buurt.

3.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie)

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Dit stelt hen namelijk in staat allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. In principe gebeurt het ontwikkelen van de persoonlijke competentie vanuit het kind zelf, door spel en door het ontdekken van de wereld om hem heen. We vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen om ze op deze manier te laten ervaren dat veel dingen al zelf kunnen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en kan een kas zijn tot verdere ontwikkeling.

Dit doen we onder andere op de volgende manieren:

We laten de kinderen zoveel mogelijk doen wat ze al zelf kunnen. De pedagogisch medewerker probeert zoveel mogelijk hiervan op de hoogte te zijn van wat een kind al kan en waar eventueel nog hulp geboden is. Denk hierbij aan dagelijkse handelingen zoals het strikken van schoenveters, het dichtritsen van de jas maar ook het leren fietsen of bouwen met constructiemateriaal. Door het kind te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind.

De ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen doen wat ze willen en zelf het spel- of knutselmateriaal kunnen pakken dat ze willen.

We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf verzinnen op welke manier een spel gespeeld moet worden, of wat en hoe er geknutseld wordt. We laten de kinderen zelf kiezen welke activiteit ze willen doen en bieden daarbij nieuwe mogelijkheden en materialen aan. Als kinderen niet weten wat ze moeten doen / zich vervelen kunnen we ze kort een paar activiteiten voorstellen. Als ze hier geen zin in hebben, mogen ze zich even gaan "vervelen": dit stimuleert de kinderen zelf een oplossing te bedenken voor hun probleem, en daarmee dus de creativiteit.

Er is voldoende spel materiaal aanwezig dat de persoonlijke competentie van kinderen stimuleert. Zo zijn er verschillende spelletjes waarbij kinderen oefenen in tactisch spel, kennis van cijfers, algemene kennis, motoriek en geduld. Door het spelen van spelletjes leren de kinderen (naast de sociale vaardigheden) bovendien incasseren / verliezen.

3.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie)

Het omgaan met andere leeftijdsgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Hieronder verstaan we onder andere zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Dit geeft kinderen kansen zich te ontwikkelen als personen die goed functioneren in de samenleving.

Dit stimuleren we onder andere op de volgende manieren:

In de dagelijkse omgang is het noodzakelijk kinderen te stimuleren samen te spelen, te delen, op elkaar te wachten en samen op te ruimen. We stimuleren de kinderen elkaar te helpen, bijvoorbeeld door hen samen een taak te geven. De oudere kinderen stimuleren we samen een activiteit te organiseren (bijvoorbeeld het bedenken van een speurtocht, hindernisbaan). We geven kinderen complimenten als ze zich prettig gedragen. Dit is een goede stimulerende beloning. Om alles zo goed mogelijk te laten verlopen zijn er verschillende regels, welke zoveel mogelijk met en door de kinderen gemaakt zijn.

Wanneer een kind zich niet aan de regels houdt kunnen de pedagogisch medewerkers hierop inspelen en het betreffende kind aanspreken.

Schelden, schreeuwen, vloeken, slaan e.d. worden niet getolereerd. Samen met de kinderen zoeken we naar een compromis waarbij we ernaar streven hen uit te leggen wat wel en niet aanvaardbaar is en hoe we in die situatie rekening kunnen houden met elkaar.

Er is voldoende spel materiaal aanwezig dat de sociale competentie van de kinderen stimuleert. Buitenspeelgoed als een voetbal, springtouw zorgt ervoor dat kinderen met elkaar gaan spelen. Binnen zijn er verschillende spelletjes die de kinderen samen kunnen doen. Deze spellen leren de kinderen op hun beurt wachten, omgaan met winnen en verliezen. Ook zijn er verschillende hoeken ingericht, zoals een poppenhoek en een winkeltje. Kinderen spelen hier situaties na uit het 'echte' leven en leren hierdoor op een passende manier met elkaar omgaan. We stimuleren een bepaalde mate van verantwoordelijkheidsgevoel. De oudere kinderen helpen en begeleiden de jongere kinderen bij bepaalde activiteiten. Dit kan heel klein en simpel van aard zijn maar bevordert wel het verantwoordelijkheidsgevoel.

3.4 Normen en waarden bijbrengen

Het leren wat wel en niet mag en hoe je sociaal hoort te gedragen valt hieronder. Er zijn veel ongeschreven gedragsregels op de bso. Spelenderwijs wordt er in de dagelijkse omgang geprobeerd de kinderen bij te brengen hoe zij in een groepsverband het beste kunnen functioneren. De pedagogische medewerkers laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving. We vinden dat de kinderen de kans moeten krijgen om de waarden en normen te leren kennen van de samenleving waar zij deel van uitmaken. Kinderen leren zo om na te denken voordat een besluit wordt genomen. Ze leren verantwoordelijkheid te krijgen en te dragen. De wijze waarop pedagogisch medewerkers de kinderen begeleiden in het omgaan met waarden en normen speelt een grote rol. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken maar ook om reflectie en discussie.

Voorbeelden van belangrijke normen en waarden binnen onze bso zijn:

- Elkaar geen pijn doen
- Als een van de kinderen een ander kind (per ongeluk) pijn doet, wordt het betrokken bij het troosten van het andere kind.
- Niet afpakken
- Als een van de kinderen iets afpakt van een ander kind moet hij het teruggeven.
- Geen vieze of lelijke woorden gebruiken.
- Geen kinderen buitensluiten
- Geen dingen stuk maken van hier of van anderen
- Gedag zeggen bij het binnenkomen en weggaan
- Mensen bij hun naam noemen
- Met twee woorden spreken.

Bovenstaand zijn duidelijke omgangsvormen die in de Nederlandse cultuur een belangrijke plek innemen. Ook op je beurt wachten, iets vriendelijk vragen en niet vloeken zijn voorbeelden van belangrijke normen en waarden.

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben als het zelf met respect behandeld wordt. Dit willen wij proberen te bereiken door ons te verplaatsen in het gedrag van het kind en door duidelijk met het kind te praten over zijn gedrag. We geven als pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers ook met respect met elkaar omgaan, en met de andere kinderen. Hierbij hanteren we net taalgebruik, en houden we ons aan de regels die gezamenlijk afgesproken zijn. Van de kinderen verwachten we ook dat ze zich houden aan de (huis)regels en dat ze aardig tegen elkaar en de pedagogisch medewerkers zijn (dus niet schelden, slaan, schoppen e.d.). Ook in het spel gelden bepaalde regels: als je samen ergens aan begint, maak je het samen af, samen opruimen als je samen gespeeld hebt.

Etiquette aan tafel is een onderdeel wat dagelijks terugkomt. Naast respect voor anderen vinden wij het belangrijk dat kinderen leren omgaan met materialen en de omgeving (wereld) om ons heen. Van de kinderen wordt verwacht dat ze voorzichtig omgaan met het speelgoed van hier of van de andere kinderen en dat ze met respect omgaan met knutselwerken van andere kinderen. Wij willen kinderen leren met zorg om te gaan met de natuur en het milieu. Dit komt naar voren tijdens de verzorging van de dieren op het kinderdagverblijf en elders wanneer we een uitje hebben naar bijv. een kinderboerderij,

park, boerderij etc. en ook hier in de tuin door gezamenlijk te tuinieren en de planten leren heel te houden.

3.5 Sociale partners

Kinderopvang Stap voor Stap is onderdeel van een groter geheel. Zij staat in Vorstenbosch niet op zichzelf, maar kent een aantal sociale partners. Twee belangrijke partners zijn: Basisschool Op Weg en Peutercentrum Piccino. Met beide partners hebben we regelmatig contact over de kinderen die we aan elkaar overdragen en we streven dezelfde pedagogische doelen na. We zorgen voor een gevoel van veiligheid, de sociale ontwikkeling en het aanleren van normen en waarden. Op deze punten proberen we elkaar te ondersteunen, door te zorgen voor een doorgaande lijn. Hier zorgen wij voor, door regelmatig met elkaar in gesprek te gaan.

4. Inzet pedagogisch medewerkers

4.1. BKR (Beroepskracht Kind Ratio)

Kinderopvang Stap voor Stap bestaat uit een kinderdagverblijf met 1 groep voor kinderen van 0 – 4 jaar en een buitenschoolse opvang met 1 groep voor kinderen van 4 – 13 jaar.

Op het kinderdagverblijf hebben wij één groep, dit is een verticale groep. Dit houdt in dat alle kinderen van 0 tot 4 jaar in een groep samen spelen.

Er zitten maximaal 16 kinderen op de groep met 3 leidsters. De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk aanwezige kinderen (BKR) bedraagt tenminste:

- Eén beroepskracht per vier kinderen in de leeftijd tot één jaar
- Eén beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van één tot twee jaar
- Eén beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van twee tot drie jaar
- Eén beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar

Op BSO-groepen mogen per pedagogisch medewerker 10 kinderen aanwezig zijn in de leeftijd 4 tot 13 jaar.

Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt het aantal beroepskrachten bepaald aan de hand van het rekenkundig gemiddelde van de voor de aanwezige leeftijdscategorieën geldende maximale aantal kinderen, waarbij naar boven wordt afgerond. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de rekentool op 1ratio.nl

Voordelen van een verticale groep zijn:

- in een groep kinderen van verschillende leeftijden zijn er meer stimulansen voor sociale vaardigheden omdat kinderen leren met elkaars uiteenlopende behoeften en mogelijkheden rekening te houden;
- de taalvaardigheid wordt extra gestimuleerd doordat kinderen taal en taalspelletjes, zoals liedjes, ook boven hun niveau krijgen aangereikt;
- achterstanden in ontwikkeling vallen bij kinderen in een groep met verschillende leeftijden minder op waardoor ze minder snel het buitenbeentje zullen worden;

- de kinderen krijgen minder te maken met wisselingen van leidsters doordat ze in principe 4 jaar lang in dezelfde groep blijven. Deze continuïteit is van groot belang voor het opbouwen van gehechtheidsrelaties met de leidsters. In een verticale groep is geen sprake van een breuk in de gehechtheidsrelatie in de kritieke leeftijd van 12 tot 18 maanden. De leidsters krijgen de tijd om de kinderen goed te leren kennen en in te spelen op hun individuele behoeften en mogelijkheden;
- ouders hebben in principe 4 jaar lang met dezelfde leidsters te maken. Hierdoor kan een vertrouwensrelatie ontstaan die van belang is voor een goede communicatie, voor uitwisseling van informatie en voor het geven van ondersteuning bij alledaagse opvoedingsproblemen. Ouders leren van elkaar dat sommige problemen sterk leeftijdsgebonden zijn en dat kinderen over sommige problemen simpelweg heen groeien.

De buitenschoolse opvang heeft een maximum van 20 kinderen op de groep met 2 vaste leidsters

Elke groep heeft vaste groepsleidsters. Voor kinderen is dit vertrouwd en veilig. Ook in geval van ziekte bij de leidsters is er daardoor altijd één vaste leidster op de groep. Dit bevordert de band die de leidster in de loop van de tijd met ieder kind opbouwt.

4.2. Drie-uursregeling

Aan het begin en het einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig op het kinderdagverblijf. Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen maakt Kinderopvang Stap voor Stap gebruik van de drie-uursregeling.

Het is mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder pedagogisch medewerkers ingezet worden dan volgens de BKR is vereist maar nooit minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers.

Hieronder een overzicht van de momenten waarop wij (conform IKK) afwijken van de BKR:

Op dagen dat er gedurende de dag 2 pedagogisch medewerkers ingepland staan geldt:

- Tussen 7.30 - 8.30	max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 13.00 - 14.00	max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 17.00 - 18.00	max. 1 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er gedurende de dag 3 pedagogisch medewerkers ingepland staan geldt:

- Tussen 7.30 - 8.30	max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 13.00 - 14.30	max. 1,5 uur afwijking van de BKR
- Tussen 17.30 - 18.00	max. 0,5 uur afwijking van de BKR

Bij de buitenschoolse opvang kunnen gedurende de reguliere schoolweken maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de BKR is vereist. Tijdens dit half uur is minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch

medewerkers aanwezig. Op tijdstippen dat een medewerker alleen op locatie is, is de achterwachting van kracht.

Het moment waarop wij (conform IKK) afwijken van de BKR op de buitenschoolse opvang tijdens schoolweken is:

- Tussen 7.45 - 8.15 max. 0,5 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er tijdens schoolvakanties en vrije dagen, gedurende de dag 2 pedagogisch medewerkers staan ingepland geldt:

- Tussen 8.00 - 9.00 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 13.30 - 14.30 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 16.30 - 17.30 max. 1 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er tijdens schoolvakanties en vrije dagen, gedurende de dag maar 1 pedagogisch medewerker staat ingepland wordt er niet afgeweken van de BKR.

De BKR afwijk-momenten worden periodiek gecontroleerd. Wanneer blijkt dat een en ander niet sluitend is conform wet IKK wordt de inzet van pedagogisch medewerkers aangepast.

4.3 Stamgroep

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste stamgroep met eigen groepsruimte. De stamgroep dient als vaste basis waar een kind binnenkomt en waarnaar een kind altijd kan terugkeren. Op elke stamgroep is de BKR van kracht. Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt de BKR bepaald door het maximale aantal kinderen per leeftijdscategorie. Voor het deelnemen aan onderstaande activiteiten is het gebruikelijk dat de kinderen hun eigen stamgroepruimte verlaten.

De kinderen verlaten de eigen stamgroep voor:

- Gezamenlijke thema-activiteiten
- Creatieve activiteiten
- Muziekactiviteiten
- Spelactiviteiten
- Educatieve activiteiten
- Buitenactiviteiten/ wandelen

De stamgroep wordt tevens verlaten in onderstaande situaties: *

- Wanneer een kind een leeftijd heeft bereikt dat het van stamgroep gaat veranderen en gaat kennismaken op de nieuwe groep;
- Wanneer er sprake is van een lage bezetting op de groep(en), bijvoorbeeld tijdens vakantieperioden, studiedagen of wanneer het erg rustig is op de groep. (zie punt Gecombineerde opvang)
- Bij sommige activiteiten maken we ook gebruik van de speelzaal (BSO).
- Bij het samen openen en sluiten aan het begin en het einde van de dag;
- Bij calamiteiten zoals bijvoorbeeld een evt. ontruiming(oefening)

* Indien er van de stamgroep wordt afgeweken, behalve wanneer het een activiteit betreft, wordt dit vooraf aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt ouders om toestemming gevraagd.

4.4. Vaste gezichten voor baby's

Voor alle kinderen is een vertrouwde pedagogisch medewerker op de groep van belang. Maar voor baby's weegt dit belang extra zwaar. Uit onderzoek is gebleken: Hoe meer vertrouwd de volwassene is, hoe beter de stressreductie. Voor baby's geldt dat ze twee vaste gezichten toegewezen moeten krijgen en een van deze gezichten moet op de dagen dat de baby op de groep is aanwezig zijn. Als de groep zo groot is, dat er drie pedagogisch medewerkers op staan, zijn dit maximaal drie vaste gezichten. Voor kinderen met een flexibel contract geldt deze eis niet.

4.5. Gecombineerde opvang

Door de kleinschaligheid van Kinderopvang Stap voor Stap, kunnen wij in geval van weinig kinderen (max.3) op de buitenschoolse opvang (BSO), de opvang combineren met het kinderdagverblijf (KDV). Hierbij wordt gekeken naar de groepsgrootte, de leeftijd van de kinderen, de weersomstandigheden en de voorkeur/ideeën van de kinderen.

Dit is in overeenstemming met het Convenant Kwaliteit Kinderopvang en peuterspeelzalen en wij voldoen dan ook aan alle gestelde eisen met betrekking tot de ruimte en het aantal pedagogisch medewerkers. De kwaliteit van zowel de buitenschoolse opvang als het kinderdagverblijf is gegarandeerd.

Op dit moment maken we ook gebruik van deze gecombineerde opvang, structureel op vrijdagmiddag. Om 14.00u komen er 2/3 kinderen uit school, zij worden de hele middag opgevangen op het KDV.

Ook in de vakantie komt het voor dat we gebruik maken van deze vorm van opvangen. We streven er naar om de groepen op te splitsen omdat we ook speciale activiteiten hebben in de vakanties maar het kan voorkomen bij een klein aantal kinderen dat we de groepen combineren of dat we er voor kiezen om bijv. samen te lunchen maar dit hangt weer af van de groepssamenstelling, de planning van de dag, de weersomstandigheden en de voorkeur/ideeën van de kinderen.

Wij vinden dat de combinatiegroep zelfs een meerwaarde heeft. Kinderen van verschillende leeftijden spelen met elkaar en leren van elkaar. Vooral gezamenlijke activiteiten als knutselen of een spel spelen zijn in de praktijk een groot succes. Wij zien bijvoorbeeld dat de kinderen van de buitenschoolse opvang hun streetdance lessen leren aan de peuters of dat ze zich ontfemen over een baby/peuter die even een beetje verdrietig is, een boekje lezen met de kinderen etc.

De opvang vindt altijd plaats in overleg en met toestemming van de ouders door middel van een toestemmingsformulier voor gecombineerde opvang voorzien van een datum/bepaalde periode en een handtekening van de ouder.

Hieronder wordt beschreven hoe wij deze vorm van opvang vormgeven.

- BSO staat bij ons nog steeds voor vrije tijd. Er worden activiteiten aangeboden door de pedagogisch medewerkers waar kinderen aan deel mogen nemen maar de kinderen worden ook gestimuleerd om zelf met concrete ideeën voor spel of activiteiten te komen tijdens de gecombineerde opvang. 's Ochtends tijdens de kring wordt de dag doorgesproken zodat ieder kind weet waar hij aan toe is. Kinderen van de BSO mogen hun ideeën en wensen aangeven voor deze dag en er wordt gekeken wat de mogelijkheden hierin zijn.
- Op het kinderdagverblijf werken we met thema's met daarbij horende activiteiten en werkbladen. De kinderen van de BSO krijgen de mogelijkheid om hieraan deel te nemen. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het ritme en het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en daar worden onze activiteiten op aangepast.
- De kinderen worden ook betrokken bij de dagelijkse routine. Ze vinden het leuk om te helpen. Bijv. drinken klaar zetten, kinderen aan- en uitkleden, boekje voorlezen, helpen met het verzorgen van de diertjes etc. Ze zijn dan een soort van "hulpje van de dag".
- De taken van de pedagogisch medewerkers worden goed verdeeld. Een van de pedagogisch medewerkers houdt zich bezig met de baby's, eentje met de dreumesen/peuters en de andere met de kinderen van de BSO en evt. worden daar de oudste peuters bij betrokken. We streven ernaar om een vaste pedagogisch medewerker van de BSO in te plannen die zich deze dag over de kinderen ontfermt zodat de kinderen van de BSO hier een vertrouwd gezicht terug zien. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen van de BSO zich veilig en prettig voelen op de groep. Is de groep zo klein dat er maar 2 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn dan zullen de taken anders verdeeld worden. Bijv. Een pedagogisch medewerker wordt ingezet voor de baby's/dreumesen en de andere voor de peuters/bso kinderen.
- Er wordt altijd gekeken naar de samenstelling van de groep. Wat zijn het voor kinderen, passen ze nog tussen de kinderen van het kinderdagverblijf, wat zijn de wensen/ideeën van de kinderen en past dit in het dagprogramma. De pedagogisch medewerkers kijken daarom goed naar elk kind. Wat heeft elk kind individueel nodig en proberen daar het handelen op af te stemmen. Wij vinden het erg belangrijk om in te gaan op wat kinderen zelf aangeven of inbrengen.

Kort samengevat: Alle kinderen moeten zich tijdens de opvang veilig kunnen voelen, dit geldt voor zowel de kinderen van het kinderdagverblijf als voor de kinderen van de buitenschoolse opvang, en ruime mogelijkheden tot hun beschikking hebben om te spelen, aan activiteiten deel te nemen en zich te ontwikkelen.

5. Veiligheid

5.1 Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

De wet Kinderopvang eist dat alle personen die werkzaam zijn in de kinderopvang in het bezit zijn van een Verklaring Omtrent goed Gedrag.

Dit zijn:

- Houders van het kinderdagverblijf

- Personen die werkzaam zijn in het kinderdagverblijf waaronder kantoorpersoneel, vrijwilligers, stagiaires, beroepskrachten in opleiding en uitzendkrachten.

Een VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten heeft gepleegd, die hem ongeschikt maken om zijn functie uit te voeren. Medewerkers worden continue gescreend op het voldoen aan de voorwaarden voor het recht op een VOG.

5.2 Risico Inventarisatie Veiligheid (RIV) en Risico Inventarisatie Gezondheid (RIG)

Jaarlijks vindt er bij Kinderopvang Stap voor Stap een uitgebreide risico-inventarisatie en evaluatie (RIE) op het gebied van veiligheid en gezondheid plaats. Wij doen dit aan de hand van de risicomonitor (www.risicomonitor.nl). Dit instrument inventariseert de risico's en stelt vast welke concrete acties uitgevoerd moeten worden om de risico's te minimaliseren dan wel uit te sluiten. Het geeft aan hoe veilig de kinderopvang is en hoe we omgaan met specifieke aandachtsgebieden bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne. De jaarlijkse RIE's met de daaruit voortvloeiende actieplannen liggen op beide locaties ter inzage.

Wij volgen de richtlijnen die zijn vastgesteld door de GGD en voortvloeien uit de Wet Kinderopvang. Deze richtlijnen zijn terug te vinden in de handleiding van de GGD ('Gezondheidsrisico's in een kindercentrum'). Daarnaast hanteren wij interne protocollen op het gebied van hygiëne en gezondheid zoals:

- Protocol Handen wassen
- Protocol Gezondheid en Veiligheid KDV
- Protocol Gezondheid en Veiligheid BSO
- Schoonmaakprotocol
- Protocol Veilig Slapen
- Protocol Prik-, spat-, snij en bijtincidenten
- Protocol Observeren en signaleren
- Protocol Uitstapjes
- Protocol Kind vermist
- Protocol Voedselveiligheid
- Protocol Veilig in de zon
- Protocol Vierogenprincipe
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze protocollenmap ligt ter inzage op het kinderdagverblijf en is te allen tijde op te vragen bij de pedagogisch medewerker.

5.3 Meldcode Kindermishandeling

Vanaf 1 juli 2013 geldt er een wettelijke meldplicht voor professionals in de kinderopvang. Ze moeten (vermoedens van) kindermisbruik en -mishandeling melden bij de werkgever of vertrouwenspersoon van de Inspectie van het Onderwijs.

Bij een vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling of zedendelict jegens een kind, door een ouder of collega volgen wij het stappenplan zoals beschreven in de meldcode en handleiding van huiselijk geweld en kindermishandeling van de brancheorganisatie Kinderopvang. Deze ligt ter inzage op de groep.

Bij Kinderopvang Stap voor Stap is Wilma den Brok aangesteld als aandachtsfunctionaris. Zij heeft hiervoor de cursus van aandachtsfunctionaris gevolgd. Zij zal zorg dragen voor de te nemen stappen en de pedagogisch medewerker hierin ondersteunen. Verder hebben alle leidsters de online cursus gevolgd: Werken met een meldcode. Bewijs van deelname is terug te vinden in de map achter de meldcode. Meer informatie is ook te vinden op www.meldcode.nl

5.4. EHBO/BHV

Binnen kinderopvang Stap voor Stap zijn alle pedagogisch medewerkers in het bezit van een geldig certificaat Kinder-EHBO en het diploma bedrijfshulpverlener (BHV). Jaarlijks worden herhalingscursussen gevolgd. Op zowel het kinderdagverblijf als op de buitenschoolse opvang is een EHBO koffer aanwezig, welke jaarlijks gekeurd worden op vervaldatum en inhoud.

5.5. Privacyreglement

Wij geven omwille van de privacy van ouders en werknemers geen persoonlijke gegevens door aan derden. Medewerkers van Kinderopvang Stap voor Stap vragen pas advies over de ontwikkeling of opvoeding van een kind aan een andere voorziening nadat er overleg met de ouders heeft plaatsgevonden. Alleen met hun toestemming mogen persoonlijke gegevens met derden worden besproken. Een uitzondering mag wettelijk soms worden gemaakt als er een sterk vermoeden bestaat dat het kind wordt mishandeld. Wij verwijzen hiervoor naar het protocol Meldcode Huishoudelijk geweld en Kindermishandeling. Dit protocol is op te vragen bij Stap voor Stap.

Naar aanleiding van de invoering van de privacywet in mei 2018 (AVG), hebben we een AVG dossier aangelegd met daarin alle wettelijke richtlijnen en verplichtingen. Het daarbij behorende privacy policy is onder andere te vinden op de website.

6. Inrichting, materialen en activiteiten

Kinderen hebben ruimte nodig om te spelen, zich uit te leven en te bewegen. Maar ook om zich terug te trekken, tot rust te komen en zich te concentreren. De verschillende verblijfsruimtes en buitenspeelmogelijkheden op "Stap voor Stap" zijn hierop afgestemd en aangepast.

6.1 De ruimte

Er is een "huiskamer" waar de kinderen spelen, slaapkamers met voor ieder kind een eigen bedje en een buitenspeelplaats. Met onze kleurstelling en inrichting van de ruimte is Kinderopvang Stap voor Stap een plek waar kinderen zich thuis voelen. Stap voor Stap werkt met een vaste groep. Stap voor Stap heeft ook een buitenspeelplaats waar de kinderen kunnen spelen.

6.2 Spelvormen en activiteiten

Spel is voor het kind de manier bij uitstek van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt spel op "Stap voor Stap" een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel kan ontwikkelen. Wij begeleiden het kind hierbij door hem aan te moedigen en te prikkelen. Wanneer het kind zelf speelt, neemt de leidster afstand. Zo wordt het

kind in staat gesteld zich op zijn eigen creatieve manier te ontwikkelen en te uiten. Er is een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld. Ter illustratie worden hieronder een aantal vormen uiteengezet.

Muzikale spelvormen, drama en expressie

Muzikale spelvormen zoals zingen, dansen en spelen op instrumenten krijgen veel aandacht bij "Stap voor Stap". Dagelijks zingen wij liedjes met de kinderen. Het samen zingen versterkt de band tussen de kinderen en de leidster. Tijdens het dansen leren de kinderen hun lichaam bewegen. Ze ontwikkelen gevoel van ritme en maat. Met instrumenten maken de kinderen zelf muziek. Als de olifant door het bos loopt, slaan we hard op de trommel en bij het vliindertje heel zachtjes. Begrippen als hard en zacht, hoog en laag krijgen zo inhoud. Het vertellen van een verhaal kan aanleiding zijn om dit uit te beelden. Tijdens de dramatische expressie worden verhaaltjes en ervaringen uitgebeeld en omgezet in handelingen. Teken en schilderen geeft de kinderen de mogelijkheid zich uit te drukken.

Activiteiten

De momenten van vrij spel worden afgewisseld met activiteiten. Dit zijn spelvormen die in groepsverband plaatsvinden onder begeleiding van de leidsters. De keuze van de activiteit wordt door inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. Tijdens het spelen kijkt de leidster waar de kinderen behoefte aan hebben. We werken op "Stap voor Stap" ook met thema's zoals Kerst, Pasen, Oud en Nieuw, zomer, winter, herfst en lente, we zoeken er liedjes en knutselwerkjes bij en vertellen er verhalen over.

Puk & Ko

Op de groep werken we met Puk & Ko, een methode uit de VVE (Voorschoolse educatie) programma's. Puk & Ko biedt peuters uitdagende en speelse activiteiten aan, waarin zij actief en zelfontdekkend bezig zijn. Met activiteiten wordt ingespeeld op de verschillende stadia van taalontwikkeling waarin de kinderen zich bevinden. De nadruk ligt vooral op de taalvaardigheden, spreken en luisteren en op de uitbreiding van de woordenschat.

Daarnaast besteedt Puk & Ko aandacht aan de ontwikkeling van sociaal communicatieve vaardigheden en aan de beginnende rekenontwikkeling. Het programma bestaat uit 10 thema's, die gedurende een jaar in willekeurige volgorde kunnen worden uitgevoerd. De thema's komen uit de directe belevingswereld van de kinderen. Er is op de groep een pop die de naam Puk draagt. Puk is een belangrijk figuur in deze methode. Via Puk worden de kinderen bij een activiteit betrokken en wordt er interactie met de kinderen uitgelokt, zowel verbaal als non-verbaal. Puk is het speelkameraadje van de kinderen, hij is een van hen. Hij maakt dezelfde dingen mee en leeft in een, voor de kinderen, herkenbare wereld.

6.3 Speelgoed Beleid

Speelgoed heeft een belangrijke functie in het kinderspel, het lokt immers uit tot spelen. Voor een goede spel stimulans is speelgoed of spel materiaal van een natuurlijk materiaal onontbeerlijk. Spelen met water en zand geeft groot spelplezier. Speelgoed dat vervaardigd is van een natuurlijk materiaal zoals hout geeft een pure spelbeleving. Dit speelgoed heeft een eigen karakter, hout voelt immers anders aan dan steen. Het ontdekken van de verschillen tussen het speelgoed en de eigenheid van het materiaal roepen verschillende zintuiglijke belevingen op.

Minder karakteristiek is plastic speelgoed door de verscheidenheid aan verschijningsvormen en toepassingen. Plastic speelgoed is wel aanwezig bij "Stap voor Stap". Het gaat dan om speelgoed dat niet in een natuurlijk materiaal uitvoerbaar is, maar wel voldoende uitdaging biedt. Daarnaast is plastic speelgoed bij de baby's uit hygiënisch oogpunt een betere keus. Wij hebben een grote variatie aan speelgoed dat aansluit bij de verschillende spelgebieden. Het kind kan hierdoor nieuwe uitdagingen aangaan.

6.4 Keuzevrijheid

Een belangrijk uitgangspunt bij ons is dat als kinderen op een bepaald moment niet mee willen doen met een spel of activiteit en liever zelf bezig zijn, zij dan ook niet mee hoeven te doen.

Er wordt hoogstens geprobeerd het kind te stimuleren tot meedoen of een activiteit goed af te sluiten. Ook als kinderen genoeg hebben van waar de volwassene mee bezig is, dan is er de vrijheid om (samen met andere kinderen) iets anders te gaan doen. Kinderen leren niet alleen door naar volwassenen te kijken en vragen te stellen; ze leren ook veel van elkaar en daar moet de ruimte voor zijn binnen de opvang. Op verschillende plaatsen zijn speelmaterialen vrij toegankelijk voor de kinderen. De ruimte waarin de kinderen spelen, is ingedeeld naar de verschillende spelbehoeften. Zo kunnen zij zich uitleven met groot spelmateriaal, op de bank of op de mat een boekje lezen en aan tafel tekenen. Het kind kan op deze manier voor dat spel kiezen waar het behoefte aan heeft. De leidster betreft zichzelf niet actief in het spel. Het is haar rol om de veiligheid en de kwaliteit van het spel te bewaken.

Kinderen van de buitenschoolse opvang hebben meestal al een schooldag achter de rug en moeten zich zowel kunnen ontspannen als uitleven. De tijd die kinderen doorbrengen op de opvang is vrije tijd en daar zal het beleid op gericht zijn. Dit uit zich in een divers aanbod aan mogelijkheden, zoals onder andere het kunnen buitenspelen en rennen, creatieve activiteiten, sporten, expressie, lekker uitrusten op een stil plekje, computeren of anderszins spelen of ontspannen. Ook daar waar voor een kortere periode voor- en/of tussentijdse opvang wordt geboden, zal het karakter van de opvang er een van vrije tijd en ontspanning zijn.

7. Contacten met ouders en personeel

We vinden een goed contact tussen de ouder(s) en de groepsleidsters heel belangrijk. Een goed contact is noodzakelijk om een goede afstemming mogelijk te maken over alles wat het kind aangaat. Daarbij streven we ernaar de situatie thuis en op "Stap voor Stap" op elkaar af te stemmen.

7.1 Communicatie naar ouders

Contact en openheid over het te voeren beleid naar ouders wordt door Kinderopvang Stap voor Stap gezien als zeer belangrijk voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer, zijn de medewerkers in staat, om de kinderen tijdens hun verblijf op het dagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden.

Andersom krijgen ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt

en ontwikkelt.

Stap voor Stap informeert ouders over het te voeren beleid met betrekking tot:

- Verantwoorde kinderopvang;
- Het pedagogisch beleid;
- Het aantal pedagogisch medewerkers in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie;
- De groepsgrootte;
- De opleidingseisen van de pedagogisch medewerkers
- Het te voeren beleid inzake veiligheid en gezondheid, waaronder de risico-inventarisatie;

Deze informatie is gedetailleerd genoeg om ouders een correct beeld van de praktijk te geven. En uiteraard sluit de praktijk aan bij de informatie die aan de ouders verstrekt is. Het inspectierapport kan men terugvinden op de website

De contacten vinden op een aantal manieren plaats:

- Bij het brengen en halen (mondeling)
- In het persoonlijke bakje van het kind of het wordt overhandigd door de pedagogisch medewerkers
- Voor kinderen tot 12 maanden worden de voeding en slaaptijden bijgehouden op een zogenaamde voedingslijst, deze krijgt u mee als u uw kind komt ophalen.
- Er wordt in een soort dagboek geschreven wat we die dag gedaan hebben. Deze is terug te vinden buiten de groep op het tafeltje.
- Naast de mondelinge overdracht zal er middels (nieuws)brieven informatie aan ouders doorgegeven worden. Dit kan in de vorm van een brief, in het persoonlijke bakje van het kind of het wordt overhandigd door de pedagogisch medewerkers, maar ook door een digitale nieuwsbrief die 1x per kwartaal verschijnt of via het prikbord in de hal.
- We hebben overdrachtschriftjes voor de ouders van kinderen tot en met 1 jaar waar wij maar ook ouders belangrijke informatie in op schrijven.

7.2 Vormen van overleg

Pedagogisch medewerkers noteren dagelijks de bijzonderheden van de dag en van de kinderen, ze houden regelmatig besprekingen over de kinderen met elkaar en leidinggevende, en we bieden jaarlijks 10 minutengesprekken aan voor ouders.

Oudergesprekken

1x per jaar vinden 10 minuten gesprekken plaats. Ouders worden hiervoor uitgenodigd. Individuele oudergesprekken zijn altijd mogelijk op verzoek van de ouder(s) of als de pedagogisch medewerker dat nodig acht.

Teamvergadering

Om de zes weken vindt er een teamvergadering plaats. Hierin wordt de samenwerking op de groep besproken tussen de leidsters onderling maar wordt er ook over de kinderen en de groepsdynamiek gesproken. Tevens zullen er tijdens deze bespreking kindbesprekingen plaatsvinden tussen groepsleidster, samenwerkende collega's en leidinggevende naar aanleiding van observaties t.a.v. de ontwikkeling van de kinderen.

Teamvergaderingen vinden plaats in de avonduren. Bij de teamvergaderingen zijn alle groepsleidsters aanwezig, evenals de invalkrachten en de stagiaires. In een teamvergadering komen inhoudelijke en organisatorische zaken aan de orde die het gehele kinderdagverblijf aangaan. Iedere teamvergadering zal er een ander stukje uit het pedagogisch beleid doorgenomen worden zodat iedereen zich bewust blijft van zijn handelen en evt. wijzigingen ook direct kunnen worden aangepast zodat het pedagogisch beleid ook up to date blijft. Ook zal er door scholing en cursussen aandacht worden geschonken aan de diverse onderwerpen uit het pedagogisch plan. Ook de protocollen zullen hierin jaarlijks meegenomen worden.

7.3 Oudercommissie

In het kader van de wet kinderopvang moet ieder KDV een oudercommissie hebben. Iedere oudercommissie heeft een eigen reglement. Informatie kan opgevraagd worden bij de oudercommissie. Ook kunt u zich hier altijd aanmelden om lid te worden. (oudercommissie@kinderopvangstapvoorstap.nl)

De oudercommissie stelt zich ten doel:

- de belangen van kinderen en ouders zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen;
- de verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding van de eigen kinderen te realiseren door invloed uit te oefenen op het beleid van het kinderdagverblijf binnen de door het kinderdagverblijf gestelde randvoorwaarden;
- de communicatie te bevorderen tussen de ouders en de leidsters van het kinderdagverblijf en tussen de ouders onderling.

In de wet kinderopvang is vastgelegd dat ouders op een aantal onderdelen van het beleid binnen het kinderdagverblijf (verzwaard) adviesrecht hebben:

- wijze van uitvoering van kwaliteitsbeleid
- voedingsaangelegenheden en beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid
- openingstijden
- beleid m.b.t. spel en ontwikkelingsactiviteiten
- regeling inzake behandeling klachten
- wijziging van prijs kinderopvang

8. Professionaliteit van pedagogisch medewerkers

Pedagogisch Medewerkers die bij Kinderopvang Stap voor Stap werken hebben een verantwoordelijke en veelzijdige taak. Zij dienen te beschikken over kennis op het gebied van het verzorgen, begeleiden en stimuleren van jonge kinderen, op elk terrein van hun ontwikkeling. Verder dienen zij in staat te zijn een huiselijke, veilige en vertrouwde sfeer te scheppen voor de groep als totaal en voor alle groepsleden afzonderlijk.

8.1 Vast personeel

Een pedagogisch medewerker houdt zich bezig met de volgende taakgebieden:

- het verzorgen, begeleiden en opvangen van de aan haar zorg toevertrouwde kinderen.

- contacten onderhouden met de ouder(s), zowel schriftelijk als mondeling.
- mede vorm geven aan het te voeren beleid, evenals de uitvoering daarvan.
- ondersteunende activiteiten.

Alle groepsleidsters van Kinderopvang Stap voor Stap hebben minimaal een relevante Mbo-opleiding conform de CAO Kinderopvang. Zoals:

- MBO Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
- MBO Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW-4)
- MBO Pedagogisch Werker 3 (PW-3)
- MBO Pedagogisch Werker 4 (PW-4)
- MBO Onderwijsassistent

Tevens overlegt iedere nieuwe kracht een verklaring omtrent gedrag (VOG). Dit is een officieel document waarin staat vermeld of een persoon enigszins met justitie in aanraking is geweest.

Pedagogisch medewerkers zorgen voor de juiste combinatie van professionele afstand en betrokkenheid ten opzichte van kind en ouders. Ze houden vertrouwelijke informatie voor zichzelf en zijn zich bewust van hun geheimhoudingsplicht.

Groepsleiding kan een contract van maximaal 36 uur aangeboden worden.

8.2 Oproepkrachten

De opleidingseis geldt ook voor de oproepkrachten. Zij dragen dezelfde verantwoordelijkheid als de vaste pedagogisch medewerkers. Na een inwerkperiode moeten oproepkrachten daarom in staat zijn zelfstandig een groep te leiden. Oproepkrachten worden ingezet bij ziekte of vakantie van de vaste pedagogisch medewerkers. "Stap voor Stap" kiest er bewust voor om zo min mogelijk te werken met uitzendkrachten om zo de bekendheid, veiligheid en geborgenheid bij de kinderen te waarborgen. Het doel is dat de kinderen het meest door vaste mensen worden opgevangen.

8.3. Stagiaires

Naast de pedagogisch medewerker kan het team mede bestaan uit leidsters in opleiding en/of stagiaires. Maximaal 33% van de personeelsbezetting mag ingezet worden voor een stagiaire. Deze stagiaires kunnen afkomstig zijn van diverse middelbare beroepsopleidingen. Elke stagiaire heeft een vaste pedagogisch medewerker. In de regel is dat één van de vaste pedagogisch medewerkers. Stagiaires voeren allerlei opdrachten uit met de kinderen, zowel individueel als in groepsverband. In eerste instantie gaat dit onder begeleiding en supervisie van de pedagogisch medewerker, later ook zelfstandig. Deze opdrachten kunnen variëren van het doen van verzorgende/begeleidende activiteiten, rapporteren en observatie. De praktijkbegeleidster bewaakt het totale opleidingsplan en onderhoudt contact met diverse beroepsopleidingen en begeleidt de pedagogisch medewerker.

BOL (Beroeps Opleidende Leerweg) stagiaires worden alleen boventallig ingezet. Bij BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) stagiaires is het de bedoeling dat ze 4 dagen werken en 1 dag naar school gaan. Zij krijgen betaald voor hun werk en worden als reguliere pedagogisch medewerkers ingezet.

8.4 Vertrouwenspersoon

Mochten er zich problemen voordoen van welke aard dan ook, dan kan personeel zich wenden tot een vertrouwenspersoon die is aangesteld bij "Stap voor Stap".

8.5 Vrijwilligers

Tijdens themadagen of feesten kunnen de groepsleidsters ondersteund worden door vrijwilligers. Te denken valt aan ouders die meehelpen tijdens bijv. een zomerfeest. Ook kunnen zij worden ingezet bij speciale peuteractiviteiten.

Tot slot

We willen de kwaliteit van de opvang waarborgen en het liefst steeds weer verbeteren en verfijnen. Het is echter niet de bedoeling dat datgene wat nu op papier staat een starre methode wordt. Pedagogische inzichten veranderen en we willen kritisch blijven kijken naar onze omgang met de kinderen. Dit pedagogisch beleidsplan zal dan ook van tijd tot tijd vernieuwd worden.